

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 1431

din 15 octombrie 2019

Prin Raportul nr. 19-1473/2019, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii raportul întocmit în urma controlului privind eficiența managerială, modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente, precum și respectarea normelor procedurale și regulamentare de către judecătorii și personalul auxiliar de specialitate din cadrul Tribunalului Covasna.

Analizând Raportul nr. 19-1473/2019 al Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători reține următoarele:

Prin Ordinul nr. 51 din 14 martie 2019, emis de către Inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, în temeiul art. 118 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, aprobat prin Ordinul nr. 136/11 decembrie 2018 al Inspectorului-Șef al Inspecției Judiciare (regulament denumit și Norme), s-a dispus efectuarea unui control la Tribunalul Covasna.

Obiectivele controlului, desfășurat în perioada 20-24 mai 2019, au vizat: verificarea modului de îndeplinire de către judecătorii cu funcții de conducere a atribuțiilor manageriale de planificare, organizare, coordonare, control-reglare și comunicare, precum și respectarea obligațiilor prevăzute de legi și regulamente, pentru a asigura buna funcționare a instanței și calitatea corespunzătoare a serviciului public; verificarea respectării de către judecători și personalul auxiliar de specialitate a normelor

procedurale și regulamentare privind primirea și înregistrarea cererilor, repartizarea aleatorie a dosarelor, stabilirea termenelor, continuitatea completului de judecată, pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârilor, înaintarea dosarelor la instanțele competente, punerea în executare a hotărârilor penale și civile.

Verificările au avut în vedere activitatea desfășurată în perioada 3 ianuarie 2018 la zi.

Secția pentru judecători constată că, din verificările efectuate, a reieșit că, la nivelul instanței, au fost identificate ca bune practici următoarele împrejurări: la nivelul instanței, există un colectiv armonizat în care predomină relațiile de colegialitate, de respect și de ajutor reciproc, ceea ce conduce la crearea unui spirit de echipă și la crearea unui climat optim de muncă; persoanele cu funcții de conducere sunt bine integrate în colectivul instanței, acestea se bucură de autoritatea morală și profesională din partea personalului, mai ales că, deși exercită atribuții manageriale, nu sunt degrevate de la activitatea de judecată, participând în aceeași măsură la ședințele de judecată, ca și ceilalți colegi judecători; persoanele care ocupă funcțiile de conducere, pe fondul bunei cooperări cu conducerea Curții de Apel Brașov, beneficiază de instrumente manageriale moderne, care sunt transpuse prin proceduri operaționale adoptate în diverse domenii ori sectoare de activitate; la nivelul instanței, pe baza unui act al Curții de Apel Brașov, este instituită funcția de control și de autocontrol, căreia i se acordă o mare importanță, deoarece prin intermediul acestor controale periodice, sunt identificate posibile abateri și sunt luate măsuri imediate, înainte de a se perpetua vreo greșeală sau de a se institui vreo practică greșită.

S-a mai remarcat și că un punct forte în activitatea instanței îl reprezintă faptul că judecătorii beneficiază de suportul unor aplicații IT specifice, instituite la nivelul compartimentului IT; aceste aplicații proprii au fost create pentru a oferi date și informații suplimentare Ecris-ului, cu privire la evidențele instanței.

În ceea ce privește posibile deficiențe sau vulnerabilități, s-au constatat următoarele:

- în instanță, nu funcționează efectiv decât 12 judecători din 15 judecători, astfel că această situație poate determina, în timp, prin repartizarea unor sarcini de

serviciu suplimentare, creșterea volumului de activitate a judecătorilor în funcție; această situație poate fi evitată prin efectuarea de către forurile de conducere a unor demersuri legale în vederea ocupării schemei de personal, pe o perioadă determinată, activități ce au constituit obiect de preocupare pentru conducere, care, a luat măsuri, în contextul ocupării întregii scheme de personal, pentru deblocarea acestei situații;

- lipsa unor judecători în număr suficient la secția penală (în prezent sunt doar trei în activitate) poate conduce în unele situații în care nu pot fi alcătuite completurile de judecată (mai ales în situația în care completul colegial de doi judecători se abține), însă s-a constatat că aceste situații nu sunt numeroase, și, în plus, este desemnat de către instanța superioară un complet de la altă instanță egală în grad; situația poate fi remediată și prin reînceperea activității după efectuarea unor concedii a celui de al patrulea judecător, preconizată, potrivit discuțiilor de la nivelul instanței, în septembrie 2019;

- o situație similară se poate întâlni și în materia litigiilor de muncă, unde completul de judecată este alcătuit cu doi asistenți judiciari; în concret, la nivelul instanței, sunt angajați doar doi asistenți judiciari, iar în caz de rejudecare a cauzei (când devin incompatibili), sunt luate măsuri procedurale pentru desemnarea a doi asistenți judiciari de la Tribunalul Brașov, unde sunt patru asistenți judiciari;

- la data controlului, instanța își desfășura activitatea în sediul vechi, comun cu cel al Judecătoriei Sfântu Gheorghe, iar sălile de judecată nu asigurau desfășurarea în bune condiții a actului de judecată, însă situația a intrat în normalitate prin obținerea recentă a autorizației ISU, astfel că în prezent sunt create condiții adecvate pentru relocarea totală în noul sediu a Tribunalului (și transferul provizoriu al Judecătoriei Sfântu Gheorghe), dar și pentru continuarea, conform graficului de lucrări, a reparațiilor la fostul sediu;

Una din deficiențele activității secției penale a constituit-o, la un moment dat, lipsa completurilor specializate, însă au fost luate măsuri, în prima perioadă a anului 2018, pentru înființarea, în temeiul art. 29 din Legea nr. 78/2000, a patru completuri specializate pentru cameră preliminară și judecarea în primă instanță a infracțiunilor de corupție incriminate de Legea nr. 78/2000 și în temeiul art.36 alin.3 din Legea nr.

304/2004, și a patru completuri specializate pentru cameră preliminară și judecarea în primă instanță a cauzelor pentru minori; astfel că, în prezent, fiecare judecător este titular și a câte unui complet pentru cameră preliminară și judecarea în primă instanță a infracțiunilor de corupție, respectiv, a cauzelor pentru minori.

- indicatorul pentru stocul de dosare pe întreaga instanță a înregistrat doar gradul „satisfăcător”; în materie penală, s-a arătat că durata de soluționare cea mai mare o au dosarele având ca obiect infracțiuni de evaziune fiscală ce impun în cvasitotalitatea cazurilor efectuarea unor expertize contabile de către experți contabili consultanți fiscali, care sunt însă număr redus la nivelul județului Covasna, cu un număr impresionant de lucrări fiecare dintre aceștia;

- în materie civilă, durata de soluționare a cauzelor și neatacarea stocului de dosare este determinată tot de cauze obiective, ce derivă din procedurile specifice aplicabile cauzelor în faliment.

Cu toate acestea, la nivelul secțiilor s-au luat măsuri de monitorizare continuă a acestor dosare cu o vechime mai mare de 1 an și 6 luni pentru identificarea motivelor care determină durata mai mare de soluționare, de acordare a unei mai mari atenții asupra stabilirii termenelor de judecată, în sensul acordării unora mai scurte, de aplicare de sancțiuni celor care determină tergiversarea activității instanței, prin faptul că nu se întocmesc la timp expertizele tehnice judiciare etc.

- în prezent, la nivelul Tribunalului Covasna, deși pe lista interpreților autorizați de Ministerul Justiției se regăsesc mai multe persoane, totuși, în sala de judecată se prezintă, efectiv, un singur interpret. S-a arătat că ar fi utilă angajarea de interpreți/traducători autorizați în cadrul atât al tribunalului, cât și al Judecătoriilor Târgu-Secuiesc și Sfântu Gheorghe (la Judecătoria Întorsura Buzăului, nepunându-se problema interpretării/traducerii în limba maghiară în sala de judecată), caz în care trebuie asigurat cel puțin un interpret pe instanță, din cauza ședințelor de judecată ce se pot desfășura în paralel.

- cu ocazia alegerilor europarlamentare din 2019, la Biroul Electoral Județean (nr. 15 Covasna), au participat trei judecători de la Tribunalul Covasna, în calitate de președinte, locuitor de președinte, deși în tot acest interval de timp, judecătorii respectivi

au îndeplinit atât atribuțiile ce îi reveneau ca președinte al BEJ nr. 15 Covasna, cât și atribuțiile ce le reveneau ca judecători în cadrul Tribunalului Covasna (ședințe de judecată, judecător de permanență, activitatea în colegiul de conducere etc.), fără să fi fost degrevați de vreo activitate. Judecătorii respectivi au arătat că începând cu 12 mai 2019, timp de trei săptămâni (două săptămâni înainte de data alegerilor și o săptămână după), activitatea ca judecător și ca președinte BEJ a fost extrem de solicitantă și epuizantă, astfel că și-au îndeplinit foarte greu toate atribuțiile ce le reveneau în acest sens, motiv pentru care au propus modificarea cadrului legislativ în sensul ca judecătorii care sunt desemnați în cadrul unui birou electoral județean să fie degrevați de sarcinile de la instanță, măcar în ultimele două săptămâni dinaintea alegerilor și o săptămână după; Inspekția Judiciară apreciază că acestea nu pot fi situații care să necesite stabilirea prin lege a degrevării judecătorilor de la aceste activități, putând fi luate măsuri administrative privind configurarea completurilor de judecată, înlocuirea judecătorilor în caz de absență etc., mai ales că acest gen de activități se suprapun ciclurilor electorale, fiind deci perioade scurte la intervale mari de timp;

- programul de relații cu publicul se desfășoară în intervalul orar 8:30-11:30 de luni până joi și vinerea în intervalul orar 8:30-11:00; se poate reține că nu sunt respectate întocmai dispozițiile art. 88 alin. 7 din Regulament, care prevăd că pentru registratura și arhiva vor fi deschise zilnic pentru public minimum 4 ore, repartizate în funcție de programul ședințelor de judecată; chiar dacă, din discuțiile cu personalul, a reieșit că este un timp suficient pentru activitatea de relații cu publicul, se impune în mod efectiv și stabilirea unui program flexibil și suficient care să respecte minimul de timp prevăzut de Regulament, aspect chiar necesar, odată cu mutarea în noul sediu;

- nu este îndeplinită atribuția de transmitere către instituțiile care gestionează cazierul judiciar a datelor referitoare la persoanele fizice privind luarea unor măsuri preventive de către instanțe, înlocuirea acestora și încetarea măsurilor preventive, așa cum se prevede în art. 149 lit. i din Regulament, ceea ce impune respectarea acestor dispoziții pe viitor. De altfel și în Legea nr. 290/2004 privind cazierul judiciar sunt dispoziții care prevăd că acest tip de soluții trebuie menționate în cazierul judiciar. Astfel, potrivit art. 11 alin. 1, în evidența cazierului judiciar se notează în mod provizoriu, până

la soluționarea definitivă a cauzei, când se șterg din evidență date privind persoanele fizice față de care a fost luată una dintre măsurile preventive prevăzute de Codul de procedură penală, prin raportare la dispozițiile cu caracter general din art. 2 din lege, ce prevăd că, în cazierul judiciar, se ține evidența persoanelor fizice împotriva cărora s-au luat alte măsuri cu caracter penal conform Codului penal, precum și a celor față de care au fost dispuse măsuri procesual-penale;

- în cadrul secției civile, în cursul lunii februarie 2019, a fost identificat un incident cu privire la modalitatea de repartizare a cauzelor în materia contenciosului administrativ
- s-a constatat că un complet a fost blocat, iar ulterior, din eroare umană, s-a omis deblocarea sa în sensul că lipseau stadiile procesuale alocate acestui complet; au fost luate măsuri de remediere și au fost luate măsuri administrative, fiind emisă dispoziția din data de 20 februarie 2019 a Președintelui Tribunalului Covasna, prin care s-a stabilit obligația fiecărui grefier de a notifica în scris, de îndată, pe responsabili cu repartizarea aleatorie a cauzelor, în situația în care la completul său nu se înregistrează timp de o săptămână dosare noi;

- au existat anumite erori legate de situația dosarelor șterse: din cele 6 dosare șterse, 4 au fost dosare asociate create eronat în alt dosar decât cel în care trebuiau create, 1 dosar s-a transferat din eroare și 1 dosar a fost înregistrat în altă secție; au fost atașate procesele-verbale încheiate de grefieri pentru explicarea/justificarea erorilor respective, iar din dosarele repartizate automat de mai multe ori, s-a constatat că la crearea dosarului asociat s-a omis bifarea unui parametru și dosarul a ajuns la un alt tip de complet decât cel care trebuia să-l judece; și în această situație au fost oferite explicații lămuritoare;

- incidentul de securitate (detaliat în Anexă) se referă la situația de fapt ce constă în aceea că, la 15 februarie 2018, s-a identificat la Tribunalul Covasna că la data de 14.02.2018, persoana desemnată cu primirea corespondenței a primit documentele clasificate „secret de serviciu”, pe calea poștei secrete (pe borderou unic); fără să observe că au conținut clasificat și faptul că sunt destinate Compartimentului documente clasificate, motiv pentru care le-a predat pe circuitul obișnuit.

După documentarea incidentului, au fost luate următoarele măsuri: ștergerea imediată din ECRIS a documentelor clasificate, extragerea lor din dosar, înregistrarea lor în registrul special de evidență al documentelor clasificate, depozitarea lor în volum separat, neaccesibil publicului, accesibile personalului instanței doar în condițiile normelor speciale; notificarea, de îndată, a unității speciale cu solicitarea ca documentele clasificate să fie predate-preluate pe borderou separat, pentru evitarea în viitor a erorilor de sortare a documentelor clasificate la un loc cu cele neclasificate, astfel de trimiteri de documente fiind foarte rare la Tribunalul Covasna.

Au fost întocmite de îndată fișe de instruire a tuturor membrilor structurii de securitate a Tribunalului Covasna, pe bază de semnătură, cu reluarea, readucerea la cunoștință a atribuțiilor de serviciu ale fiecăruia, punctarea dispozițiilor legale incidente, a procedurii de evidență, întocmirea, păstrarea, procesarea, multiplicarea, manipularea, transportul, transmiterea și distrugerea informațiilor clasificate în condiții de siguranță la Tribunalul Covasna, a programului de prevenire a scurgerii de informații.

În ceea ce privește măsura luată față de persoana cercetată, s-a apreciat de către comisie că fapta întrunește elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 338 al. 1 lit. b din HG 585/2002, anume „neîndeplinirea măsurilor prevăzute în art. 29 din HG 585/2002”.

Având în vedere prevederile H.G. nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, modificată și completată prin H.G. nr. 2202/2004 și H.G. nr.185/2005, precum și H.G. nr.1349/2002 privind colectarea, transportul, distribuirea și protecția, pe teritoriul României, a corespondenței clasificate, modificată și completată prin H.G. nr. 172/20014, s-a apreciat că se impune stabilirea persoanelor delegate și a regulilor pe care acestea trebuie să le urmeze în activitatea de predare-primire a corespondenței oficiale clasificate și neclasificate, motiv pentru care în iulie 2018 a fost emisă la nivelul instanței *„Procedură operațională referitoare la expedierea și primirea corespondenței oficiale clasificate și neclasificate”*.

Secția pentru judecători reține că din expunerea aspectelor referitoare la deficiențe sau greșeli, definite ca fiind abateri de conformitate sau ca practici ori moduri de lucru inadecvate sau la vulnerabilități, definite ca fiind acele situații care pot să influențeze

negativ obiectivul unei organizații, reiese că, în majoritatea situațiilor expuse, au fost luate deja măsurile corespunzătoare de către factorii de decizie, măsuri care sunt dintre cele mai diverse: demersuri legale pentru ocuparea efectivă a posturilor vacante și utilizarea unei politici de resurse umane adecvate; demersuri legale pentru relocarea sediului în clădirea nouă și a continuării lucrărilor la sediul vechi, conform graficului de lucrări; instituirea completurilor specializate în materie penală, conform dispozițiilor legale; măsuri pentru soluționarea cu celeritate a cauzelor, aspecte care sunt monitorizate periodic la nivelul Inspecției Judiciare; măsuri pentru reducerea incidentelor la repartizarea cauzelor; proceduri operaționale pentru evitarea incidentelor de securitate; ceea ce denotă că, de fiecare dată, au fost adoptate măsurile specifice unui management de criză, ce au scos în evidență aptitudini manageriale ale organelor de conducere, cum ar fi: capacitatea rapidă de decizie, inițiativă și capacitatea de adaptare rapidă ori înclinația de a sesiza și de a rezolva deficiențele de orice fel.

Alte situații reclamă luarea de măsuri pe viitor de către conducerea instanței pentru respectarea dispozițiilor legale sau regulamentare, cum ar fi stabilirea programului pentru minimum 4 ore la arhivă și registratură sau emiterea unor comunicări către cazierul judiciar, la executări penale, privind măsurile preventive, măsuri a căror aplicare este obligatorie, astfel că se apreciază că nu ar putea constitui obiect al vreunei marje de apreciere, specifică în general actului de conducere, situație care nu necesită monitorizare din partea Inspecției Judiciare.

Cu toate acestea, se poate reține că o chestiune care persistă și care are efecte asupra actului de judecată și al dreptului cetățenilor este cel referitor la problema interpreților de limba maghiară.

Problema se pune mai acut din cauza situației speciale a instanței care are în raza sa teritorială localități în care populația majoritară este formată din cetățeni români de naționalitate maghiară, iar în cele mai multe dintre cauzele aflate pe rolul instanței este necesară prezența unui interpret.

În majoritatea cauzelor penale, părțile și/sau participanții la procesul penal fiind de etnie maghiară invocă necunoașterea limbii române, motiv pentru care este necesară prezența unui interpret autorizat. Acest lucru face ca ședințele de judecată să se

desfășoare pe o perioadă mai mare de timp, având o durată mai mare decât a unei ședințe în care toate părțile vorbesc limba română.

De asemenea, în cauzele civile, este nevoie de prezența unui interpret, părțile nefiind vorbitori de limba română.

În vederea respectării plenare a dreptului la apărare și a dreptului la interpret al persoanelor aparținând minorităților naționale se impune efectuarea unor demersuri pentru angajarea de interpreți/traducători autorizați în cadrul Tribunalului Covasna pentru a deservi în principal această instanță, dar și judecătoriile arondate, având în vedere, în primul rând, ponderea dosarelor de peste 75%-80% înregistrate pe rolul instanțelor în care sunt implicate părți ce aparțin minorităților naționale, apoi împrejurarea că la nivelul tuturor acestor instanțe există practic, cum s-a arătat, doar doi interpreți, dintre care unul singur este și traducător, fiind folosiți în același timp și de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DIICOT - Biroul Teritorial Covasna, Parchetul de pe lângă Tribunalul Covasna și de pe lângă judecătoriile arondate, precum și de organele de urmărire penală, ceea ce îngreunează activitatea instanțelor și nu în ultimul rând, împrejurarea că prin raportare la aplicarea cu consecvență de către judecători a prevederilor procedurii penale în materie de traduceri și interpretări în folosul părților care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română, s-a constatat o creștere considerabilă a sumelor care se cheltuiesc din bugetul tribunalului pentru asigurarea serviciilor de traducere și interpretare.

În acest context, se impun demersuri către Ministerul Justiției pentru angajarea de interpreți/traducători autorizați în cadrul Tribunalului Covasna și/sau în cadrul instanțelor arondate, prin suplinirea schemei de funcții și de personal cu un asemenea post.

Pentru considerentele anterior arătate, în conformitate cu dispozițiile art. 75 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Aprobă Raportul Inspecției Judiciare nr. 19-1473 privind eficiența managerială, modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente, precum și respectarea normelor procedurale și regulamentare de către judecătorii și personalul auxiliar de specialitate din cadrul Tribunalului Covasna.

Art.2 - Sesizează Ministerul Justiției pentru angajarea de interpreți/traducători autorizați, prin suplinirea schemei de funcții și de personal cu un asemenea post, în cadrul Tribunalului Covasna și a instanțelor arondate Tribunalului Covasna.

Art.3 - Prezenta hotărâre a Secției pentru judecători se comunică Inspecției judiciare și Tribunalului Covasna.

Data în București, la data de 15 octombrie 2019

Președinte,
Judecător Lia SAVONEA

